

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1 a 2 (poznámky pod čiarou k odkazom 1 a 44, 2 až 7, 9, 13 až 15, 22 až 24, 27 až 37, 41 až 43, 46 až 52, 54 až 60, 62, 63, 67, 71, 72, 74, 75, 77 a 78)

Legislatívno-technická úprava poznámok pod čiarou, ktorou sa aktualizujú odkazy na nariadenie o odlesňovaní v platnom znení.

K bodom 3, 8, 9 a 11 (§ 8 ods. 1, § 11 ods. 1, 2, 4 až 6 a 8, § 12 ods. 1, § 13 ods. 5 a § 14 ods. 10 a 11)

Úprava, ktorou sa do jednotlivých ustanovení dopĺňa nová kategória subjektu (hospodársky subjekt na nižšej úrovni dodávateľského reťazca) na základe novej definície v čl. 2 bode 15b nariadenia o odlesňovaní v platnom znení. Táto kategória samostatne rozlišuje hospodárske subjekty, ktoré umiestňujú na trh alebo vyvážajú príslušné výrobky vyrobené z príslušných komodít alebo príslušných výrobkov, ktoré už boli umiestnené na trh iným hospodárskym subjektom a sú pokryté vyhlásením o náležitej starostlivosti alebo zjednodušeným vyhlásením. Doplnenie tejto kategórie do zákona č. 81/2025 Z. z. je odôvodnené odlišným rozsahom povinností, ktoré týmto subjektom ukladá čl. 5 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení.

Hospodárskym subjektom na nižšej úrovni dodávateľského reťazca je ten, kto umiestňuje na trh alebo vyváža výrobky vyrobené z príslušných komodít alebo príslušných výrobkov, ktoré už boli pokryté vyhlásením o náležitej starostlivosti alebo zjednodušeným vyhlásením. Hospodársky subjekt na nižšej úrovni dodávateľského reťazca na rozdiel od hospodárskeho subjektu tieto komodity sám nevyprodukoval na území Európskej únie (ďalej len „únia“) ani ich nedoviezol z tretích krajín, tzn. krajín, ktoré nie sú členskými štátmi Európskej únie - na trh únie ich predtým umiestnila iná osoba. Typickými príkladmi hospodárskych subjektov na nižšej úrovni dodávateľského reťazca sú píly, výrobcovia nábytku, papierne, pražiarne kávy, čokoládovne, bitúanky, rafinérie palmového oleja alebo spracovatelia sóje a kaučuku, ktoré nakupujú príslušné komodity a príslušné výrobky v rámci únie, spracujú ich a umiestňujú na trh výrobky z nich vyrobené. Nariadením (EÚ) 2025/2650 boli hospodárskym subjektom na nižšej úrovni dodávateľského reťazca ustanovené rovnaké zjednodušené povinnosti ako obchodníkom.

K bodu 4 (§ 8 ods. 2 a 3)

Dopĺňajú sa náležitosti písomného poverenia na výkon štátneho dozoru analogicky s náležitosťami poverenia na výkon dozoru podľa § 9 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov. Platné znenie zákona č. 81/2025 Z. z. ustanovuje, že štátny dozor vykonáva zamestnanec orgánu dozoru na základe písomného poverenia, avšak neupravuje jeho obsahové náležitosti. Úpravou sa preto v záujme právnej istoty a transparentnosti výkonu štátneho dozoru ustanovuje základný obsah poverenia. Súčasne sa upravujú osobitné situácie, v ktorých nie je možné alebo účelné, aby poverenie obsahovalo všetky náležitosti už v čase jeho vydania. Ide najmä o prípady, keď niektoré údaje nie sú známe, nemožno ich jednoznačne určiť bez zmarenia účelu štátneho dozoru alebo je na zabezpečenie účelu štátneho dozoru nevyhnutné jeho bezodkladné začatie. Chýbajúce náležitosti sa v týchto prípadoch doplnia dodatkom k písomnému povereniu na výkon štátneho dozoru bezodkladne po tom, čo sa stanú známymi alebo keď pominie dôvod, pre ktorý ich nebolo možné uviesť v poverení. Osobitne sa upravuje aj prípad štátneho dozoru vykonávaného výlučne spracúvaním, vyhľadávaním, porovnávaním alebo vyhodnocovaním

údajov v informačnom systéme, pri ktorom sa nevyžaduje uvedenie vybraných náležitostí písomného poverenia na výkon štátneho dozoru. Táto úprava zohľadňuje povahu takéhoto dozoru, pri ktorom orgán dozoru pracuje len s údajmi dostupnými v informačnom systéme podľa čl. 33 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení.

K bodu 5 (§ 8 ods. 4 písm. k)

Úpravou sa zovšeobecňuje oprávnenie orgánu štátneho dozoru spracúvať údaje z informačného systému podľa čl. 33 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení. Doterajšie znenie obmedzovalo toto oprávnenie len na údaje z vyhlásení o náležitej starostlivosti. Nariadením (EÚ) 2025/2650 bol zavedený nový druh vyhlásenia, ktorým je zjednodušené vyhlásenie podľa čl. 4a nariadenia o odlesňovaní v platnom znení s náležitosťami podľa prílohy III tohto nariadenia, pričom informačný systém obsahuje aj ďalšie údaje relevantné pre výkon štátneho dozoru. Zovšeobecnenie formulácie zabezpečí, aby orgán štátneho dozoru mohol spracúvať všetky údaje z informačného systému v rozsahu, ktorý mu umožňuje nariadenie o odlesňovaní v platnom znení.

K bodom 6, 7 a 10 (§ 8 ods. 5 písm. b) a c), ods. 6 písm. a) a ods. 7 a § 11 ods. 7)

Legislatívno-technické úpravy vnútorných odkazov v nadväznosti na vloženie nových odsekov 2 a 3 v § 8 a súvisiace prečíslovanie doterajších odsekov.

K bodom 12 a 20 (§ 13 ods. 1 písm. c) a § 14 ods. 1 písm. c)

Spresnenie skutkovej podstaty priestupku a iného správneho deliktu v súlade s čl. 4 ods. 2 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení, ktorý výslovne zakazuje hospodárskemu subjektu umiestniť príslušnú komoditu alebo príslušný výrobok na trh alebo ho vyviezť bez predchádzajúceho sprístupnenia vyhlásenia o náležitej starostlivosti prostredníctvom informačného systému. Doterajšie znenie časovú podmienku splnenia povinnosti výslovne neuvádzalo.

K bodom 13 a 23 (§ 13 ods. 1 písm. g) a § 14 ods. 2 písm. c)

Zavádza sa nová skutková podstata priestupku a iného správneho deliktu, ktorá postihuje nesplnenie povinnosti primárneho hospodárskeho mikrosubjektu alebo malého primárneho hospodárskeho subjektu podať zjednodušené vyhlásenie prostredníctvom informačného systému pred umiestnením príslušnej komodity alebo príslušného výrobku na trh alebo jeho vývozom. Povinnosť podať zjednodušené vyhlásenie vyplýva z nového ustanovenia čl. 4a ods. 2 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení ako zjednodušená alternatíva k vyhláseniu o náležitej starostlivosti pre túto kategóriu hospodárskych subjektov. Nové znenie ustanovenia zároveň zohľadňuje výnimku podľa čl. 4a ods. 4 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení, podľa ktorého členský štát môže sprístupniť požadované informácie v informačnom systéme z existujúcich vnútroštátnych databáz, pričom v takom prípade povinnosť podať zjednodušené vyhlásenie pre primárny hospodársky mikrosubjekt alebo malý primárny hospodársky subjekt nevzniká.

Doterajšie znenie postihovalo neposkytnutie referenčného čísla vyhlásenia o náležitej starostlivosti na požiadanie s odkazom na čl. 4 ods. 8 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení, ktorý bol nariadením (EÚ) 2025/2650 zrušený a táto povinnosť bola nahradená proaktívnou komunikačnou povinnosťou podľa čl. 4 ods. 7 tohto nariadenia, ktorá je pokrytá inou skutkovou podstatou.

K bodu 14 (§ 13 ods. 1 písm. j)

Úprava skutkovej podstaty priestupku v nadväznosti na nové znenie čl. 5 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení. Doterajšie znenie čl. 5 ods. 2 až 4 upravovalo povinnosti obchodníkov. Nový čl. 5 upravuje povinnosti hospodárskych subjektov na nižšej úrovni dodávateľského reťazca a obchodníkov, pričom povinnosť zhromažďovať a uchovávať informácie je upravená v odsekoch 1, 3 a 4. Skutková podstata sa zároveň spresňuje doplnením umiestnenia na trh a vývozu, keďže nové znenie čl. 5 sa vzťahuje nielen na sprístupnenie, ale aj na umiestnenie na trh a vývoz príslušných výrobkov.

K bodu 15 (§ 13 ods. 1 písm. k)

Zavádza sa nová skutková podstata priestupku, ktorá postihuje nesplnenie registračnej povinnosti v informačnom systéme podľa čl. 5 ods. 2 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení. Táto povinnosť bola zavedená nariadením (EÚ) 2025/2650 a vzťahuje sa na hospodárske subjekty na nižšej úrovni dodávateľského reťazca a obchodníkov, ktorí nie sú mikropodnikom, malým podnikom alebo stredným podnikom, pred umiestnením na trh, sprístupnením na trh alebo vývozom príslušných výrobkov.

K bodu 16 (§ 13 ods. 1 písm. l)

Rozšírenie skutkovej podstaty priestupku o neuplatnenie postupu podľa čl. 5 ods. 6 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení, ktorý bol upravený nariadením (EÚ) 2025/2650. Toto ustanovenie ukladá hospodárskym subjektom na nižšej úrovni dodávateľského reťazca a obchodníkom, ktorí nie sú mikropodnikom, malým podnikom alebo stredným podnikom, povinnosť pri získaní informácií o možnom nesúlade príslušného výrobku informovať príslušné orgány, hospodárske subjekty na nižšej úrovni dodávateľského reťazca a obchodníkov, overiť vykonanie náležitej starostlivosti a zdržať sa umiestnenia na trh, sprístupnenia na trh alebo vývozu, ak overenie preukáže nezanedbateľné riziko nesúladu.

K bodu 17 (§ 13 ods. 3)

Úpravou sa okrem legislatívno-technickej úpravy vnútorného odkazu v nadväznosti na vloženie nových písmen v § 13 ods. 1 spresňuje časové vymedzenie opakovaného spáchania priestupku. Doterajšia právna úprava ustanovovala uloženie pokuty za opakované spáchanie priestupku, avšak bez výslovného časového vymedzenia obdobia, počas ktorého možno predchádzajúci priestupok zohľadniť. Navrhuje sa preto ustanoviť, že pokutu za opakované spáchanie priestupku možno uložiť vtedy, ak sa páchatel dopustí priestupku podľa § 13 ods. 1 písm. b) až n) opakovane v priebehu dvoch rokov.

Takéto spresnenie zvyšuje právnu istotu páchatel'a priestupku, keďže zo zákona bude zrejmé, počas akého obdobia môže mať predchádzajúce porušenie význam pre uloženie pokuty. Po uplynutí tejto lehoty nebude možné predchádzajúci priestupok zohľadniť ako dôvod na uloženie pokuty za opakované spáchanie priestupku.

K bodu 18 (§ 13 ods. 4)

Ustanovuje sa osobitná lehota na prejednanie priestupkov podľa tohto zákona, na ktoré sa doteraz vzťahovala dvojročná prekluzívna lehota zániku zodpovednosti za priestupok podľa § 20 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Priestupky v oblasti umiestnenia a sprístupnenia príslušných komodít na trh a v oblasti ich vývozu, ako aj v oblasti dovozu výrobkov z dreva z partnerských krajín môžu byť dôkazne náročné, keďže ich posúdenie môže vyžadovať overovanie náležitej starostlivosti

a vyhlásení, geolokalizačných údajov, sledovateľnosti dodávateľského reťazca, vedeckú analýzu vzoriek výrobkov, vyhodnocovanie satelitných alebo historických údajov, ako aj spoluprácu s orgánmi iných členských štátov, orgánmi tretích krajín alebo colnými orgánmi. Osobitne sa zohľadňuje degradácia lesov, ktorú nariadenie o odlesňovaní v platnom znení zahŕňa medzi posudzované skutočnosti. Jej posúdenie môže vyžadovať vyhodnotenie vývoja stavu pozemkov v čase a odborných podkladov, keďže spravidla nejde o jednorazový a jednoducho zistiteľný stav. Skutočnosť, že ide o konanie voči fyzickej osobe, neznamená, že ide o menej závažný skutok, keďže v praxi môže súbežne dochádzať aj k neoprávnenému podnikaniu fyzickej osoby a ku kráteniu daňovej povinnosti, pričom závažnosť takéhoto konania a jeho dopady na životné prostredie môžu byť porovnateľné s inými správnymi deliktmi, pre ktoré zákon už dlhšie lehoty ustanovuje. Dvojiročná prekluzívna lehota podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov môže byť v týchto prípadoch nedostatočná, najmä vzhľadom na potrebu právoplatného skončenia veci v tejto lehote. Navrhované predĺženie lehoty preto sleduje zabezpečenie výkonu štátneho dozoru a naplnenie požiadavky čl. 25 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení, aby sankcie boli účinné, primerané a odradzujúce.

K bodu 19 (§ 14 ods. 1 úvodná veta)

Upravuje sa úvodná veta § 14 ods. 1 v nadväznosti na úpravy sankčného mechanizmu podľa funkčnej pozície subjektu v dodávateľskom reťazci podľa nariadenia (EÚ) 2025/2650. Doterajšie znenie rozlišovalo skutkové podstaty iných správnych deliktov podľa veľkosti podniku a zahŕňala spoločne hospodárske subjekty aj obchodníkov. Po úprave sa odsek 1 vzťahuje výlučne na hospodárske subjekty podľa čl. 4 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení bez rozlíšenia veľkosti, pričom sa zároveň z jeho pôsobnosti vylučujú

- primárne hospodárske mikrosubjekty a malé primárne hospodárske subjekty podľa čl. 2 bodu 15a nariadenia o odlesňovaní v platnom znení, pre ktoré sa ustanovujú osobitné skutkové podstaty v odseku 2,
- hospodárske subjekty na nižšej úrovni dodávateľského reťazca podľa čl. 2 bodu 15b nariadenia o odlesňovaní v platnom znení a obchodníci, pre ktorých sa ustanovujú osobitné skutkové podstaty v odseku 3.

K bodom 21 a 25 (§ 14 ods. 1 a 2)

Vypúšťajú sa skutkové podstaty iných správnych deliktov, ktoré postihovali odvolávanie sa na vyhlásenie o náležitej starostlivosti v rozpore s čl. 4 ods. 9 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení. Toto ustanovenie bolo nariadením (EÚ) 2025/2650 zrušené bez náhrady a ustanovenia s touto skutkovou podstatou, preto stratili oporu v priamo uplatniteľnom nariadení.

K bodu 22 (§ 14 ods. 2 úvodná veta)

Upravuje sa úvodná veta § 14 ods. 2 v nadväznosti na úpravu sankčného mechanizmu podľa zmien vyplývajúcich z nariadenia (EÚ) 2025/2650. Doterajšie znenie odseku 2 sa podľa úvodnej vety vzťahovalo na hospodárske subjekty, ktoré sú mikropodnikom, malým podnikom alebo stredným podnikom, bez ohľadu na ich pozíciu v dodávateľskom reťazci. Po úprave sa odsek 2 vzťahuje výlučne na primárne hospodárske mikrosubjekty a malé primárne hospodárske subjekty podľa čl. 2 bodu 15a nariadenia o odlesňovaní v platnom znení, teda na hospodárske subjekty, ktoré sú fyzickou osobou, mikropodnikom alebo malým podnikom usadeným v krajine klasifikovanej ako krajina s nízkym rizikom a produkujú príslušné komodity na vlastných pozemkoch v tejto krajine. Pre tieto subjekty nariadenie (EÚ) 2025/2650

zaviedlo zjednodušený režim podľa nového čl. 4a nariadenia o odlesňovaní v platnom znení s odlišným rozsahom povinností, čo si vyžaduje osobitné skutkové podstaty iných správnych deliktov. V podmienkach Slovenskej republiky, ktorá bola klasifikovaná ako krajina s nízkym rizikom podľa čl. 29 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení, pôjde napríklad o väčšinu obhospodarovateľov lesov (okrem niekoľkých stredných a veľkých podnikov), malých poľnohospodárov pestujúcich sóju a malých chovateľov hovädzieho dobytku, ktorí produkujú príslušné komodity na vlastných pozemkoch a priamo ich umiestňujú na trh alebo vyvážajú mimo únie.

K bodu 24 (§ 14 ods. 2 písm. e)

Úprava skutkovej podstaty v nadväznosti na zmenu úvodnej vety odseku 2, ktorý sa po úprave vzťahuje výlučne na primárne hospodárske mikrosubjekty a malé primárne hospodárske subjekty. Tieto subjekty sú z povinnosti podávať vyhlásenie o náležitej starostlivosti výslovne vylúčené podľa čl. 4a ods. 1 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení, preto sa z písmena e) vypúšťa povinnosť uchovávať záznamy o týchto vyhláseniach podľa čl. 4 ods. 3 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení. Zachováva sa povinnosť uchovávať dokumentáciu týkajúcu sa náležitej starostlivosti podľa čl. 12 ods. 5 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení, ktorá sa na tieto subjekty naďalej vzťahuje.

K bodu 26 (§ 14 ods. 3)

V rámci zmenenej štruktúry sankčných mechanizmov sa podľa zmien vyplývajúcich z nariadenia (EÚ) 2025/2650 nahrádza celý doterajší odsek 3, ktorý sa vzťahoval výlučne na obchodníkov, ktorí sú mikropodnikom, malým podnikom alebo stredným podnikom. Nová úprava odseku 3 sa vzťahuje na hospodárske subjekty na nižšej úrovni dodávateľského reťazca podľa definície čl. 2 bodu 15b nariadenia o odlesňovaní v platnom znení a na obchodníkov spoločne, keďže nariadenie (EÚ) 2025/2650 im v upravenom čl. 5 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení ukladá prakticky identické povinnosti bez rozlíšenia veľkosti. Skutkové podstaty iných správnych deliktov v písmenách a) až c) zodpovedajú povinnostiam podľa čl. 5 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení, pričom písmeno a) postihuje nezhromažďovanie alebo neuchovávanie informácií podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4, písmeno b) nesplnenie povinnosti registrovať sa v informačnom systéme podľa čl. 5 ods. 2 a písmeno c) nesplnenie informačnej povinnosti podľa čl. 5 ods. 5 alebo neuplatnenie postupu podľa čl. 5 ods. 6 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení.

Za obchodníka sa považuje subjekt, ktorý nakupuje a ďalej predáva príslušné komodity alebo príslušné výrobky v rámci trhu únie, pričom sám ich na trh neumiestňuje (neprodukuje ich ani nedováža z tretích krajín) a nevyváža ich. Bežnými príkladmi sú distribútor potravín, veľkosklad obchodného reťazca, menší distribučný sklad, ktorý figuruje ako samostatná právnická osoba, stavebniny predávajúce hotové rezivo – teda tie subjekty, ktoré príslušné výrobky sprístupňujú bez ich spracovania. Nariadením (EÚ) 2025/2650 boli hospodárskym subjektom na nižšej úrovni dodávateľského reťazca a obchodníkom ustanovené rovnaké zjednodušené povinnosti.

K bodom 27, 28, 30 až 32 (§ 14 ods. 6 a 7)

Legislatívno-technické úpravy vnútorných odkazov v nadväznosti na zmeny v § 14 ods. 1 až 3 a súvisiace prečísľovanie doterajších písmen.

K bodu 29 (§ 14 ods. 6 písm. f)

Vypúšťa sa osobitná sadzba pokuty za nesplnenie povinnosti sprístupniť vyhlásenie prostredníctvom informačného systému. Doterajšie písmeno f) ustanovovalo samostatnú sadzbu pokuty pre mikrosubjekty, malé a stredné hospodárske subjekty za nesprístupnenie vyhlásenia o náležitej starostlivosti. Po úprave sa odsek 2 vzťahuje na primárne hospodárske mikrosubjekty a malé primárne hospodárske subjekty, pre ktoré sa povinnosť podať vyhlásenie o náležitej starostlivosti nahrádza povinnosťou podať zjednodušené vyhlásenie podľa čl. 4a ods. 2 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení. Keďže ide o administratívne jednoduchšiu povinnosť, osobitná sadzba pokuty sa vypúšťa a porušenie tejto povinnosti sa zaraďuje do spoločnej sadzby s ostatnými administratívnymi inými správnymi deliktmi.

K bodu 33 (§ 14 ods. 8)

Doplnením ustanovenia sa spresňuje podmienka, kedy sa iný správny delikt považuje za spáchaný opakovane. Doterajšia právna úprava umožňovala pri vybraných iných správnych deliktoch uložiť pokutu až do trojnásobku hornej hranice sadzby pokuty, ak išlo o iný správny delikt spáchaný opakovane, avšak výslovne neurčovala obdobie, počas ktorého možno predchádzajúci iný správny delikt zohľadniť. Navrhuje sa preto ustanoviť, že iný správny delikt je spáchaný opakovane, ak v čase jeho spáchania od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty za predchádzajúci iný správny delikt podľa tohto zákona neuplynuli viac ako dva roky. Úprava zvyšuje právnu istotu dotknutých subjektov tým, že jednoznačne vymedzuje obdobie, počas ktorého môže mať predchádzajúce porušenie význam pre prísnejšie sankcionovanie. Ak od právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty za predchádzajúci iný správny delikt uplynú viac ako dva roky, orgán dozoru ho nebude môcť zohľadniť ako opakované spáchanie iného správneho deliktu.

K bodu 34 (§ 15 ods. 5)

Aktualizácia prechodného ustanovenia o odloženom uplatňovaní zákona č. 81/2025 Z. z. v súlade s čl. 38 ods. 3 nariadenia o odlesňovaní v platnom znení. Toto ustanovenie určuje, na ktoré subjekty sa tento zákon začne vzťahovať až od 30. júna 2027 namiesto všeobecného dátumu uplatňovania od 30. decembra 2026. V praxi to znamená, že pre vybrané subjekty začnú platiť povinnosti vyplývajúce z nariadenia o odlesňovaní v platnom znení s polročným oneskorením.

K čl. II

Účinnosť zákona sa navrhuje od 30. decembra 2026 s ohľadom na dátum nadobudnutia účinnosti zákona č. 81/2025 Z. z., ktorý zohľadňuje dátum začiatku uplatňovania nariadenia o odlesňovaní v platnom znení ustanovený v čl. 38 ods. 2 tohto nariadenia od 30. decembra 2026.